

Promemoria

Redovisningscentraler för taxitrafik –
framflyttade ikraftträdanden och former för
överföring av uppgifter

Innehållsförteckning

1	Promemorians huvudsakliga innehåll	3
2	Författningsförslag	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2014:1020) om redovisningscentraler för taxitrafik	4
2.2	Förslag till ändring i lagen (2014:1022) om ändring i taxitrafiklagen (2012:211)	5
3	Bakgrund	6
4	Ändrat ikraftträdande för skyldigheten att vara ansluten till en redovisningscentral	8
5	Ändrat i kraftträdande för lagen om redovisningscentraler för taxitrafik	10
6	Överväganden gällande kraven på överföring av uppgifter till en redovisningscentral	11
7	Ikraftträdande	13
8	Konsekvenser	14
8.1	Allmän beskrivning av förslagen och de problem som förslagen syftar till att komma till rätta med	14
8.2	Om alternativa lösningar	14
8.3	Berörda	14
8.4	Kostnadsmässiga och andra väsentliga konsekvenser	15
8.5	Om ikraftträdande och övriga konsekvenser	15

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian, som utarbetats inom Näringsdepartementet, lämnas förslag till ändringar i lagen (2014:1020) om redovisningscentraler för taxitrafik och lagen (2014:1022) om ändring i taxitrafiklagen (2012:211). Tiden för ikraftträdande av det nya systemet med redovisningscentraler för taxitrafik bör flyttas fram men också delas upp på det sättet att de regler som ska gälla för redovisningscentraler träder i kraft en tid före de skyldigheter som ska gälla för taxitrafikföretagen. Detta för att lämna utrymme för de blivande redovisningscentralerna att bli godkända och starta upp sin verksamhet innan skyldigheterna för taxitrafikföretagen inträder.

Lagändringarna som avser taxitrafikföretagens skyldigheter föreslås träda i kraft den 1 juli 2016 och de som avser redovisningscentraler för taxitrafik den 1 mars 2016.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:1020) om redovisningscentraler för taxitrafik

Härigenom föreskrivs att ikraftträdandebestämmelsen i lagen (2014:1020) om redovisningscentraler för taxitrafik ska ha följande lydelse.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2016.

2.2 Förslag till ändring i lagen (2014:1022) om ändring i taxitrafiklagen (2012:211)

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2014:1022) om ändring i taxitrafiklagen (2012:211)

dels att det närmast före 2 a kap. taxitrafiklagen (2012:211) ska införas en ny rubrik av följande lydelse,

dels att punkt 1 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2014:1022) om ändring i taxitrafiklagen (2012:211) ska ha följande lydelse.

Skyldighet att överföra taxameteruppgifter

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

3 Bakgrund

Den 24 juni 2014 beslutade riksdagen om en lag om redovisningscentraler för taxitrafik och om ändringar i taxitrafiklagen (2012:211) men även om ändringar i lagen (2001:558) om vägtrafikregister (prop. 2013/14:223, bet. 2013/14:TU18, rskr. 2013/14:375). Dessa bestämmelser kommer, när de träder i kraft, att innebära en skyldighet för taxifordon med taxameter att vara ansluten till en redovisningscentral. Syftet är att säkerställa att relevant ekonomisk information om taxiföretags verksamhet kan begäras ut av Skatteverket i dess skattekontrollerande verksamhet. Såväl lagen om redovisningscentraler för taxitrafik som de aktuella ändringarna i taxitrafiklagen ska enligt riksdagens beslut träda i kraft den 1 januari 2016. Detsamma gäller ändringarna i lagen om vägtrafikregister.

Den 23 januari 2015 inkom Transportstyrelsen med en framställan till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) med innebörden att lagen om redovisningscentraler för taxitrafik bör träda i kraft vid ett tidigare tillfälle än de aktuella ändringarna i taxitrafiklagen (N2015/1078/MRT). Transportstyrelsen anför att det är först i och med att lagen om redovisningscentraler för taxitrafik träder i kraft som den tillståndsgivande myndigheten kommer att kunna fatta beslut om tillstånd att bedriva sådan verksamhet. Innan ett sådant beslut kan fattas måste den tekniska utrustningen som ska användas vara certifierad, vilket inte heller det kan ske innan lagen om redovisningscentraler trätt i kraft. Det är först när en redovisningscentral fått tillstånd att bedriva verksamhet som avtal med taxiföretag om överföring av taxameteruppgifter kan ingås. Transportstyrelsen menar därför att skyldigheten att vara ansluten till en redovisningscentral bör träda i kraft vid ett senare tillfälle än lagen om redovisningscentraler för taxitrafik.

Den 29 april 2015 beslutade Regeringskansliet (Näringsdepartementet) att ge Kommerskollegium i uppdrag att till Europeiska kommissionen anmäla ett förslag till förordning om redovisningscentraler för taxitrafik enligt direktiv 98/34 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter. Bakgrunden är att föreskrifter om tekniska föreskrifter enligt nämnda direktiv ska anmälas till Europeiska kommissionen innan de antas, se dnr N2015/3767/RS. Den 5 maj 2015 beslutade Regeringskansliet (Näringsdepartementet) att ge Kommerskollegium i uppdrag att till Europeiska kommissionen anmäla samma förslag till förordning enligt direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden (tjänstedirektivet). De nu aktuella förfarandena kommer att innebära att regeringen inte kan fatta ett beslut om en förordning om redovisningscentraler för taxitrafik förrän tidigast i augusti 2015. I det anmälda förslaget till förordning anges att Transportstyrelsen ska ges uppgifterna att utfärda föreskrifter om, utöva tillsyn över samt besluta om tillstånd för redovisningscentraler för taxitrafik.

När riksdagen beslutade om de ovan nämnda ändringarna i taxitrafiklagen frångick man regeringens lagförslag genom att stadga att överföring av taxameteruppgifter från taxameterutrustningen till redovisningscentralen ska ske digitalt och trådlöst. Även regeringen

förslag innebar att överföring av taxameteruppgifter från taxameterutrustningen till redovisningscentralen skulle ske digitalt. Men till skillnad från vad riksdagen sedan beslutade föreslog regeringen att överföringen inte bara skulle kunna ske trådlöst utan även på annat sätt.

Den 30 mars 2015 inkom Svenska Taxiförbundet med en skrivelse till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i anledning av riksdagens beslut att överföringen från taxameterutrustningen måste ske trådlöst (N2015/3123/MRT). Förbundet menar att om taxitrafiklagens krav på trådlös överföring även innebär krav på att verifikationer av de uppgifter som överförs ska ha digitala signaturer och vara krypterade så kommer det att kunna medföra en engångsvis merkostnad på närmare 500 miljoner kronor för taxibranschen som helhet.

4 Ändrat ikraftträdande för skyldigheten att vara ansluten till en redovisningscentral

Förslag: Skyldigheten att överföra taxameteruppgifter till en redovisningscentral ska träda i kraft den 1 juli 2016 och inte som tidigare beslutat den 1 januari 2016.

Kapitel 2 a i taxitrafiklagen ska ges en rubrik med lydelsen Skyldighet att överföra taxameteruppgifter.

Skälen för förslaget: Regeringens proposition Redovisningscentraler för taxitrafik antogs av riksdagen den 24 juni 2014 (prop. 2013/14:223, bet. 2013/14:TU18, rskr. 2013/14:375). Den nya lagen (2014:1020) om redovisningscentraler för taxitrafik ska enligt riksdagens beslut träda i kraft den 1 januari 2016. Vid samma tidpunkt ska de tillhörande ändringarna i taxitrafiklagen (2012:211), som innehåller taxiföretagens skyldighet att överföra taxameteruppgifter till redovisningscentraler, att träda i kraft. Detsamma gäller vissa ändringar i lagen (2001:558) om vägtrafikregister. Detta kommer att innebära att skyldigheten att överföra taxameteruppgifter kommer att inträda samma dag som det blir möjligt för en redovisningscentral att ansöka om tillstånd att bli godkänd.

Ett sådant beslut kommer bara att kunna fattas om den tekniska utrustningen är godkänd. Bestämmelser om sådant godkännande, genom certifiering, kommer att ges i förordning och kan tidigast träda kraft den 1 januari 2016. Först när den tekniska utrustningen är certifierad kan en ansökan om tillstånd att få driva en redovisningscentral lämnas in eller i vart fall göras komplett. Efter prövning kan tillståndsmyndigheten besluta om tillstånd. Först därefter blir det möjligt för ett taxiföretag och en redovisningscentral att sluta avtal om överföring av taxameteruppgifter.

Vad som nu anförts innebär att skyldigheten att överföra taxameteruppgifter, för att regelverket ska fungera i praktiken, bara kan börja gälla sedan det löpt en viss tid sedan det varit möjligt att ansöka om tillstånd att få driva en redovisningscentral. Transportstyrelsen har i en framställan framfört uppfattningen att skyldigheten att överföra taxameteruppgifter bör börja gälla en viss tid efter det att det varit möjligt att besluta om tillstånd (N2015/1078/MRT). Denna uppfattning har fog för sig. Detsamma bör gälla den ändrade lydelsen av 4 kap. 2 § taxitrafiklagen.

Som framgår i avsnitt 5 föreslås i denna promemoria att även ikraftträdandet av lagen om redovisningscentraler skjuts upp. Förslaget är att lagen om redovisningscentraler för taxitrafik träder i kraft den 1 mars 2016. I syfte att skapa tillräcklig tid för företag som ska driva redovisningscentraler att etablera sig och ingå avtal med taxiföretag är förslaget i denna promemoria att de aktuella ändringarna i taxitrafiklagen ska träda i kraft den 1 juli 2016 och inte den 1 januari 2016 som tidigare beslutats. På så sätt ges en tid på fyra månader för berörda taxiföretag att hinna ingå avtal med företag som har tillstånd att vara

redovisningscentral. Det bedöms dock inte finnas några skäl för att ändra tiden för ikraftträdandet av ändringarna i lagen om vägtrafikregister.

Av den ovan nämnda propositionen följer att det nya kapitlet 2 a i taxitrafiklagen inte har fått någon rubrik. Kapitlet bör ha en rubrik. Rubriken bör anknyta till bestämmelsernas innehåll och bör därför lyda Skyldighet att överföra taxameteruppgifter. Detta tillägg träder lämpligen i kraft samtidigt som ändringen av ikraftträdandet av ändringarna i taxitrafiklagen, dvs. den 1 juli 2016.

5 Ändrat i kraftträdande för lagen om redovisningscentraler för taxitrafik

Förslag: Den nya lagen om redovisningscentraler för taxitrafik ska träda i kraft den 1 mars 2016 och inte som tidigare beslutat den 1 januari 2016.

Skälen för förslaget: De i avsnitt 3 nämnda anmälningsförfarandena riktade till den Europeiska kommissionen kommer att innebära att regeringen inte kan fatta ett beslut om en förordning om redovisningscentraler för taxitrafik förrän tidigast i augusti 2015. I syfte att ge såväl berörda myndigheter som marknadsaktörer tillräcklig tid att förbereda och anpassa sina verksamheter till de nya reglerna bör hela reformen, dvs. inte endast skyldigheten i taxitrafiklagen att vara ansluten till en redovisningscentral, skjutas upp. Det bedöms att i kraftträdandet av lagen om redovisningscentraler för taxitrafik bör skjutas upp två månader till den 1 mars 2016. Det bedöms vidare inte finnas några skäl att införa något annat ikraftträdande för 26 § lagen om redovisningscentraler för taxitrafik på grund av att den paragrafen inte handlar om redovisningscentraler utan om den som utför installation och besiktning av taxameterutrustning.

I detta sammanhang kan det också nämnas att i det till Europeiska kommissionen anmälda förslaget till förordning om redovisningscentraler för taxitrafik framgår att Transportstyrelsen ska ges uppgifterna att utfärda föreskrifter om, utöva tillsyn över samt besluta om tillstånd för redovisningscentraler för taxitrafik.

6 Överväganden gällande kraven på överföring av uppgifter till en redovisningscentral

Bedömning: Taxitrafiklagens krav att överföring av taxameteruppgifter från taxameterutrustningen till redovisningscentralen ska ske digitalt och trådlöst bör inte föranleda regeringen eller föreskrivande myndigheter att ställa krav på digitala signaturer, kryptering eller nya särskilda anordningar till taxametrar.

Skälen för bedömningen: Under riksdagsbehandlingen av propositionen Redovisningscentraler för taxi (prop. 2013/2014:223) genomfördes på initiativ av trafikutskottet en ändring av regeringens förslag till lydelse av 2 a kap. 3 § taxitrafiklagen (2012:211), se trafikutskottets betänkande 2013/14:TU18. Svenska Taxiförbundet har i sin tidigare nämnda skrivelse, med anledning av denna ändring, uttryckt farhågor om att regeringen planerar långtgående krav på verifikation, såsom digital signatur och kryptering av taxameterinformationen. Detta är enligt förbundet något som bara ett mindre antal existerande taxametrar klarar. En grov uppskattning är enligt förbundet att drygt 70 procent av landets taxifordon i så fall skulle behöva byta taxameter, vilket skulle innebära en sammanlagd kostnad för taxiföretagen på uppemot 500 miljoner kronor.

I Swedac:s föreskrifter om tillsatsanordningar till taxametrar (STAFS 2012:5) anges i punkt 14 i bilagan att uppgifter från samtliga s.k. körupdrag och körpass ska kunna överföras till ett annat administrativt datasystem. Härigenom finns det alltså en reglering som kräver att överföring ska kunna ske till t.ex. en redovisningscentral. I Swedac:s föreskrift finns dock inget krav på att denna överföring ska ske trådlöst, vilket var innebörden av den ändring som genomfördes under riksdagsbehandlingen.

Frågan om trådlös överföring uppmärksammades i den departementspromemoria (Ds 2013:66) som utgjorde underlag till regeringens proposition. I departementspromemorian sägs bl.a. att det redan finns taxametrar som kan generera tömningsrapporter genom ett trådlöst system till en given mottagare och att detta sker antingen genom en i taxametern integrerad kommunikationsutrustning eller genom en utrustning som är ansluten till taxameterutrustningen, se s. 100 i promemorian. Vidare sägs att vid trådlös överföring möjliggörs täta överföringar som också sker automatiskt och att detta i sig är viktiga medel för att tillse att uppgifterna lämnas i rätt format. Härutöver påpekas att möjligheterna till manipulation av uppgifterna i taxameterutrustningen motverkas om uppgifterna kontinuerligt lämnar taxametern.

I departementspromemorian föreslogs dock inte något krav på trådlös överföring. Regeringen föreslog inte heller något sådant krav utan föreslog samma lydelse av lagtexten som i promemorian. Regeringen hänvisade bl.a. till de kostnadsdrivande effekterna men uttalade också att

frågan om krav på trådlös överföring borde utvärderas i framtiden samt att om det då visar sig finnas problem som skulle kunna avhjälpas genom införandet av en ny tillsatsanordning så bör detta övervägas.

Trafikutskottet delade alltså inte regeringens syn i denna fråga utan menade att det borde anges ett krav på att överföringen ska ske trådlöst. Detta för att möjligheten att hantera datafiler innan de lämnas till redovisningscentralen annars riskerar att öppna upp för manipulering och fusk. Utskottet menade att det redan från början bör finnas ett krav på att redovisningen av taxameteruppgifterna bör ske trådlöst eftersom detta kan minimera möjligheterna till fusk. Den av utskottet föreslagna ändrade lydelsen av 2 a kap. 3 § antogs sedan av riksdagen.

Fråga uppkommer då om den närmare innebörden av slutliga lydelsen av bestämmelsen, sett i ljuset av Svenska Taxiförbundets påpekanden. Det finns inte stöd i utskottets motiv för regeringen att i förordning resa några konkreta krav av det slag som Svenska Taxiförbundet tagit upp. Utskottets skäl för ändringen inrymmer allmänna överväganden om minskad risk för manipulation av det slag som departementspromemorians ovan återgivna uttalanden innefattar. Riksdagen har inte uttalat några krav på digital signatur eller kryptering och det bedöms inte heller finnas skäl att införa sådana i förordning eller myndighetsföreskrifter.

Men fråga uppkommer inte bara om kravet på trådlös överföring ska kompletteras eller preciseras med krav på digital signatur eller kryptering utan också om överföringen ska ske trådlöst direkt från taxametern eller en tillsatsanordning enligt Swedac:s ovan nämnda föreskrifter eller en anordning som inte behöver utgöra en sådan tillsatsanordning. Av lydelsen följer att taxameteruppgifterna ska komma från taxameterutrustningen. Det sägs dock inget närmare om med vilket slags anordning den trådlösa överföringen ska ske. Det bedöms inte heller finnas skäl att i förordning eller myndighetsföreskrifter föreskriva något kompletterande eller preciserande krav som innebär att den trådlösa överföringen måste ske direkt från taxametern, någon särskild tillsatsanordning eller annan anordning. Så länge den trådlösa överföringen innefattar uppgifter som kommer från taxameterutrustningen är kraven i 2 a kap. 3 § taxitrafiklagen uppfyllda.

7 Ikraftträdande

Förslag: Lagändringarna som avser taxitrafikföretagens skyldigheter ska träda i kraft den 1 juli 2016 och de som avser redovisningscentraler för taxitrafik den 1 mars 2016.

Skälen för förslaget: Denna promemoria behandlar huvudsakligen behovet av att flytta fram tidigare bestämda datum för ikraftträdande av skäl som framgått ovan. När det gäller införandet av en rubrik knyts dess införande lämpligen till tiden för det ändrade ikraftträdandet av ändringarna i taxitrafiklagen, dvs. den 1 juli 2016.

8 Konsekvenser

8.1 Allmän beskrivning av förslagen och de problem som förslagen syftar till att komma till rätta med

Skyldigheten för den som innehar taxitrafiktillstånd att vara ansluten till en redovisningscentral kommer enligt nu gällande beslut att träda i kraft vid samma tillfälle som det blir möjligt för företag att ansöka om tillstånd att driva en redovisningscentral. Det innebär att det kommer att dröja åtminstone några veckor innan berörda tillståndshavare kommer att kunna vara anslutna till en redovisningscentral, vilket med andra ord gör det omöjligt för berörda tillståndshavare att följa taxitrafiklagens krav om anslutning till en redovisningscentral.

Regeringen kommer inte att kunna fatta beslut om en förordning om redovisningscentraler för taxitrafik förrän tidigast i augusti 2015. Eftersom lagen om redovisningscentraler för taxitrafik träder i kraft den 1 januari 2016 blir tiden för berörda myndigheter att utarbeta föreskrifter och rutiner alltför kort. Dessutom kommer det bli svårt för berörda företag, såväl presumtiva redovisningscentraler som taxiföretag, att hinna anpassa sig till sådana föreskrifter och rutiner.

Förslagen innebär att reglerna för de företag som vill driva redovisningscentral börjar gälla två månader senare än vad som nu är beslutat, dvs. den 1 mars 2016 och att skyldigheten för tillståndshavare att vara ansluten till en redovisningscentral börjar gälla ett halvår senare än vad som nu är beslutat, dvs. den 1 juli 2016.

8.2 Om alternativa lösningar

Denna promemorias bedömning är att det inte finns några alternativ till att låta reglerna som styr redovisningscentralernas verksamhet att börja gälla en viss tid innan det blir en skyldighet för taxifordon att vara ansluten till en redovisningscentral.

Givet denna förutsättning kan de datum för ikraftträdande som här föreslås diskuteras, dvs. den 1 mars 2016 för lagen om redovisningscentraler för taxitrafik och den 1 juli 2016 för de nya skyldigheterna enligt taxitrafiklagen. Denna promemorias bedömning är att förslagen innebär en god avvägning mellan intressena av att få den aktuella reformen på plats så snart som möjligt och att få reformen att fungera på ett bra sätt även inledningsvis.

8.3 Berörda

Berörda myndigheter är Transportstyrelsen, Skatteverket, Swedac och Polismyndigheten. Berörda företag är taxiföretag, beställningscentraler för taxi och andra presumtiva redovisningscentraler, certifieringsorgan,

ackrediterade verkstäder för taxameter samt tillverkare av taxameterutrustning.

8.4 Kostnadsmässiga och andra väsentliga konsekvenser

Förslagen kommer inte att leda till några nya kostnader i statlig verksamhet, möjligen kan kostnadsminskningar uppstå till följd av att nödvändigt förberedelsearbete kan ske under mindre tidspress än annars. Motsvarande kan antas gälla i berörda företag.

8.5 Om ikraftträdande och övriga konsekvenser

Inga övriga konsekvenser beräknas uppstå. Se ovan för information om i kraftträdande.